

мо мати церкву. Я знаю права, я тим займався.

Зразу я й тишився тим, що ксьондз Бартман обідає виправувати від православних Українців церкву. Але коли приходить на гадку хрещення один раз, новий порядок з молитвах, причастіє пальцями, та відправа на лад ксьондза Броніслава, то таки жалі стане православних. Бо признаюся вам, братя греко-кат. в Толстой і всюди де-б ви не були, що моя душа чує і видить, що греко-кат. нові ксьондзи своїми новостями хочуть знищити нашу греко-католицьку віру і наш грецький обряд, а завести латинський.

Греко-католик.

ЦЕРКОВНО ПРОСВІТНИЙ РУХ.
(Горлиц, Саск.)

Всеч. отче Редактор! Дня 21 листопада, 1924 р. в нас завязався „Український Комітет“, котрого ціллю є освідомлювати нашу околицю в справах церковних, просвітних і національних. До заряду комітету увійшли: Іван Левчук, голова; Микита Паскарик, писар; Гринько Василів, скарбник. Всіх до-околичних Українців простеся о попертя і кооперацію, так щоби „Український Комітет“ міг як слід сповс-повняти свою задачу.

Дня 23 листопада відбулися другі збори сього товариства в домі п. І. Левчука, на котрих затверджено вибраний заряд, як також зорганізо-вано „Братство св. Михайла“, цілю якого є організувати українську пра-вославну церкву в околиці Горлиц та взагалі ширити ідею Рідної Церкви. До заряду брацтва увійшли: Н. Б. Крипякевич, голова; Василь Джаман, заст. голови; Микита Паскарик, писар; Гринько Василів, скарбник; Михайло Стратічук, Іван Левчук і Олекса Юзик, контрольно-ри.

Того самого дня завязалося жіно-че товариство, — цілю якого є по-магати організувати українську пра-вославну церкву в околиці Горлиц. До товариства вписалося на початок девять пань і панночок.

Члени обох вище згаданих това-риств належать до слідуючих цер-ков:

До церкви св. Василя: О. Юзик, В. Скугар, Я. Будзінський, Марія Будзінська.

До церкви Вознесіння (коло Ана-ки): Т. Кришка, І. Скрипник, Мих. Стратічук, В. Вирівський, Гр. Го-минюк, Т. Джаман, М. Паскарик.

До церкви Усп. Пресв. Богороди-ці (коло Вівчарів): І. Левчук, Гр. Касіяник, Василина Левчук, Гр. Го-минюк.

До церкви Преображення (коло Скляруків): В. Димчук, Мих. Коби-лка.

На закінчення зборів предсідателі п. Вас. Фенюк подякував всім при-сутним за таке шире заітересо-ваннєся церковними і народними справами і попросив присутних від-співати „Царю Небесний“ і „Ще не вмерла Україна“.

Від себе я широ дякую всім тим щирим Українцям і Українкам, які розпочали в нашій околиці таку славу і корисну працю.

Н. Б. Крипякевич.

З ЖИТТЯ УКРАЙНЦІВ НА ПРІ-ЛЕЙТ, САСК.

Прошу помістити мій допис про кольонію Прілейт, де живе споре чи-сло наших фермерів, котрі пересе-

лися тут з Гамі, Ман., в рр. 1910 і 1911. На початку людям жилося дуже тяжко, бо приїхали сюда без грошей, але завдяки тяжкій праці і ощадності сьогодні маються не зле, бо землі тут урожайні і без каміння. Поправивши децю своє матеріаль-не положення, тепер почали думати про просвітну роботу, і так в р. 1917, за старанням п. Юрія Бабіцького, засновано читальню ім. Івана Франка, котрої бібліотека числить тепер околу 500 томів.

Того самого року тутешні Україн-ці спровадили собі греко-кат. священика Шульського і він такім за-ямогував, що вони спровадили ще й еп. Будку, котрий обійшовся з лю-дьми дуже хитро, намовивши їх бу-дувати церкву і записати на його жорпорацію. Він також відказався сповідати одну православну жінку і накинувся на „Український Голос“, називаючи всіх тих, що його чита-ють безбожниками. Деякі люди по-слушали еп. Будку, зібравши поверх 400 дол. і купили лоти в містечку Прілейт, котрі стоять і до нині запи-сани на єпископа. Церкви не будова-ли, бо через пару років тут бу-ла посуха, отже спроваджували священиків до хати. Одним з них був о. Черепаник, котрий поза політику еп. Будку не давав нам жадної нау-ки, хіба те, що накидався на „Укр. Голос“, та інститут ім. Петра Моги-ли, та на „саскатунців“, а притім хо-див кальканайці разів підчас Слу-жби Божої поміж людей збирати на рідні ціли. Раз в 1918 р. казав лю-дем, щоби зложили йому гроші, а він поїде до Калгарі і буде там му-дитися о дощ. Люде були з своєю незадоволені і більше його не спро-ваджували, а натомість спровадили з Саскатону о. Крупу. Сей також на-кидався на інститут та на право-славних людей та забороняв читати „Укр. Голос“ та „Кан. Фармер“, а одного разу сказав, що він має по-валити інститут в Саскатуні, а ні то він сам забереся з Саскатуні. Так і сталося. Ріго вже давнє нема в Саскатуні, а інститут стоїть і бу-де стоїти.

Щодо інститута, то там робить-ся робота, котра заслугоє не тільки на похвалу, але і на матеріальну піддержку. Я робив в інституті че-рез три поспідні роки і мав нагоду приглянутися життю і вихованню студентів. Моку отже сказати, що питомиці інститута виховуються до-правді на каменярів українського народу, які мають пдінести його на рівні з другими народами. Але католики не мають сили здунити у-країнський православний рух і зго-внати свою віст на інституті. Своєю роботу вони роблять баламутвом і видумками. Коли я був одного раз в Українсьім Народнім Домі в Сас-катуні, то почув, як один католик кинув собі з інститута і казав, що там є всього 10 студентів. А другий, ще мудріший від нього, казав, що Хмельницький був католиком. А ко-ли я заперечив і одно і друге, і до-казав, що в інституті є 85 студентів, та що Хмельцький був православний, то вони замовкли. От в такий спо-сіб католики стараються ширити свою віру. Та шкода їх роботи, бо народ вже зрозумів, хто йому во-рог, а хто приятель. Ми бачимо, що виробляє з нашим народом католи-цька Польща в Галичині і на Волині та Холмщині. Поляки силою і непо-правді забирать Українцям церкви і пересвячують їх на костели, а па-па благословить їх за те. Україн-

літци Риму, так тут як і в старім краю, і не дасть себе більше вико-ристовувати. Рідною нашою цер-квою є церква українська право-славна, за котру наші діди і праді-ський народ вже порозумівся на по-ді, козакі, зров свою проливали і голови клали. Горнімся, отже, до неї, і най нас не тягне до чужого.

До нас доїжджає укр. прав. священик Гребенюк, котрий відправляє богослуження в чисто українській мові, що робить на людей дуже гар-не вражіння. Лим, котрі хочуть ше в чужім ярмі душевним, наводжу слова Шевченка, які вони повинні вивчити і після них поступати:

Розкуйтеся, братайтеся,
У чужому краю
Не шукайте, не питайте
(Того, що не має
І на небі, а не тільки
На чужому полі...
В своїй хаті—своя й правда,
І сила і воля!
Максим Канащевич, Ігонія, Саск.

РУХ ЗА УКР. ПРАВ. ЦЕРКВОЮ В МОНТРЕАЛЮ.

В Монтреалю живе приблизно 7 тисяч Українців, як з Великої так і з Західної (галицької) України.

Українських дітей шкільного віку числять на тисячку, котрі є розси-пані по всьох школах. Школи в нашій провінції є поділені на римо-католицькі і некатоліцькі. Чого вчать в одній, а чого в другій школі не думаю над тим розписуватися, але цікаве те, що всьакій стараєть-ся о приняття своїх дітей до шкіл некатоліцьких. Про шкільну упра-ву в нашій провінції подам пізніше і вірю, що кождому буде интересно. Які права і нагоди ми Українці має-мо — а тільки з них користаємо.

До некатоліцьких шкіл принима-ють: Жидів, протестантів, православних — та прінязна і греко-католиків, але на часі шкільні власти зажада-ли вияснення про греко-католицьку церкву, бо вони о такій в нашій мі-сцевості нічого не чули; знають про „руссько-католицьку“ церкву, але вона є знана як „римо-католи-цька“, отже греко-кат. діти, після шкільних властей римокатолицькі, змітали звіднені зі згаданих шкіл. Ось і ключ розпуки! Нас одурю-ють! Між греко-католики і нам дадемо близша прадідна православ-на церква зі своїми обрядами, як римська; не досить що в ріднім краю під теперішню хвилю переводять наших братів в римські кошари при помочи уряду і нагайки, ба й тут на вільній канадській землі одурю-ють нас ті, котрі з нас кинуть.

Прийшов час, щоби ми рішшли про самих себе, щоби ми самі знали хто ми, що ми, що наше а що-нам накинене, де правда і воля а де ні.

В Монтреалю є православна цер-ква, де служить тепер священик російської місці, до котрої належать Українці із Великої України і велике число з Буковини, де проповіді го-лосяться в російській мові; се одна з причин, які стримують нас Галичан від вступлення в її ряди.

Руссько-католицька церква в нас так тісно звязана з римською, що власти тутешні не признають її инак ше як римською. Десять літ назад вона мала вповні 3 тисячі членів, а нині і 3 сотки нема. А чо-му? Бо люде бачать, як провідники згаданой церкви їх одурюють тим словом „руссько-католицька“ а від-ступують від неї малими та й біль-шими гуртками і розсваються по всьох усяодах.

Одні шукають пристановища по церквах протестантських і англікан-ських, а другі, розчаровані церков-ною роботою опинились в робітни-чім товаристві, а треті, і то що най-сильніший гурток, думають про народну, прадідну українську про-вославну церкву.

Та на жалі скажу, що в початках на сім думали і кінчяться, а се тому, що брак відваги взятися до діла солідарно; нема того узла звід-ки би то розтягнути діло так, що-би принесло користь вірному, ши-рому а одуреному братови.

Православний Календар Рік 1925.

(Після нового стилю)
ЛЮТИЙ

- 1 Н. Січ. 32 по Сош. Мак.
- 2 П. Евтимія
- 3 В. Максима, Неофіт.
- 4 С. Тимотея, Атаназія
- 5 Ч. Климента
- 6 П. Ксенії
- 7 С. Григорія Богослова.

- 8 Н. О. Мит. і Фар. Ксен.
- 9 П. Перенс. мощ. Ів. Золот.
- 10 В. Єфрема
- 11 С. Ігнатія, Романа
- 12 Ч. Трьох Святителів
- 13 П. Кира, Івана Безср.
- 14 С. Лютий. Трифона м.

- 15 Н. Сріт. Госп. О. бл. с.
- 16 П. Симеона і Анни
- 17 В. Ізидора
- 18 С. Агафії
- 19 Ч. Вукола, Юліана
- 20 П. Партенія
- 21 С. Теодора

- 22 Н. Мясонуст. Никифора
- 23 П. Харламп. і Порф.
- 24 В. Власія, Всеволода
- 25 С. Мелетія
- 26 Ч. Мартиніяна
- 27 П. Авксентія
- 28 С. Онисима, Евфроз.

Що справа укр. прав. церкви в нас під теперішню хвилю на деннім порядку, видно ще і з того, що гр. сько-кат. провідник голосить з ам-бони і остерігає горстку своїх вір-них перед нами, називаючи нас сас-катунцями, вовками в овечих шкі-рах і таке инше. Між назви „сас-катунців“ не встидаємось, а тим-більше гордимось нею так, коли й найбільше, як німецький нард гор-диться, коли його назве хто Лют-ром або Кальвіном.

Дорогі Братя! Знаємо, що нас ду-рять як протестанти так і католики, то берімся до праці, віруючи в на-ші сили; організуймо Брацтво, — станьмо членом Української Право-славної Церкви в Канаді, котра так гарно розвивається на Заході, і бу-демо певні, що захід прийме нас, поможе нам, як брат братови по Спасителеви.

Будьмо тим фундаментом, на ко-трім виросте в Монтреалю така цер-ква, за котру наші прадіди пролива-ли свою кров, боронячи її пер-Татарами, Москалями та Ляхами.

Хай живе Українська Правосла-вна Церква в нашій місцевості.
Бувшиий Греко-католик.

На Укр. Прав. Церкву в Вінніпегу.

(Гемтон, Саск.).

Засилаємо „коляду“ на катедру в Вінніпегу. Колядували: Андрій Крипякевич, Ст. Горчинський, Іван Крипякевич і Петро Тимрик в Гем-тон, Саск. Жертвували:

По 1 дол.: Гео. Паліброна, Семен Гнил, Вас. Ойстрик, Яків Клевчук, Пар. Ласічук, Марса Загарія, Пар. Филиппчук.

По 50 ц.: Василь Вокарчук.
Варавом ми колядували і на „Рід-ну Школу“ в старім краю і на ін-ституті, тому наша коляда не конче велика.

Андрій Крипякевич.

(Чипман, Алта.).

Засилаю Вам два долари, а се від себе одного долара, а від своєї же-ни одного долара на будову кате-дри в Вінніпегу.
Іван Котик.

Пресовий Фонд.

Николай Люк, Арбака, Ман. \$1.00
Шира поляка. „П. В.“

Поширяйте „Православний Вісник“ від хати до хати, з рук до рук!

ЦЕРКОВНІ РІЧІ, РИЗИ І КНИЖКИ.

Через редакцію „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА“ можна замовляти всі церковні річі, як фелони, чаші, кадила, свічки, хрести та церковні книжки.

Пишіть на адресу:

THE ORTHODOX HERALD,

379 PARR ST.,

WINNIPEG, MAN.